

**ULKOMINISTERIÖN
KEHYSEHDOTUS
2020 - 2023**
Tammikuu 2019

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

SISÄLTÖ

Toimintaympäristö ja ulkoasiainhallinnon strategiset painopistealueet 2018 - 2023	3
Toimintaympäristö	3
Ulkoasiainhallinto edistää Suomen ja suomalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia työskentelemällä Suomen, sen lähialueiden ja kansainvälisen turvallisuuden ja vakauden hyväksi	4
Ulkoasiainhallinto edistää sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää	6
Ulkoasiainhallinto edistää Suomen kasvua tukevia avoimia taloussuhteita ja tukee suomalaisyritysten osallistumista kansainväliseen kauppaan ja arvoketjuihin	6
Ulkoasiainhallinto työskentelee ihmisoikeuksien, tasa-arvon sekä demokratian vahvistamiseksi	7
Ulkoasiainhallinto edistää Agenda 2030:n toimeenpanoa ja toimii ilmastonmuutoksen torjumiseksi	7
Ulkoasiainhallinto palvelee	8
Suunnittelukauden määrärahat ja henkilöstökehukset	9
Ulkoministeriön hallinnonalan tulot	10
Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen vuokratulot (12.24.20)	10
Ulkoministeriön hallinnonalan tulot (12.24.99)	10
Ulkoasiainhallinto	11
Ulkoasiainhallinnon toimintamäärärahat (24.01.01)	11
Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen menot (24.01.20)	16
Ulkoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (24.01.21)	18
Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (24.01.29)	18
Talorakennukset (24.01.74)	18
Kriisinhallinta	20
Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (24.10.20)	20
Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (24.10.21)	22
Rauhanvälittäminen (24.10.22)	23
Kansainvälinen kehitysyhteistyö	24
Varsinainen kehitysyhteistyö (24.30.66)	25
Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (24.30.88)	27
Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset (24.30.89)	27
Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot	27
Hädänalaisten avustaminen (24.90.51)	28
Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (24.90.66)	29
Kurssivaihtelut (24.90.95)	32

- LIITTEET:
1. Ulkoasiainhallinnon suunnittelukauden 2020 - 2023 tulot ja määrärahatarve
 2. Ulkoasiainhallinnon investointihankkeet
 3. Asiamuutoslomake

Kehysehdotus perustuu pääministeri Sipilän hallitusohjelmaan ja toimintaa ohjaaviin valtioneuvoston selontekoihin ja linjauksiin. Näiden pohjalta on hallinnonalalle määritelty suunnittelukauden 2020 - 2023 strategiset painopistealueet, jotka ohjaavat hallinnonalan toimintaa ja voimavarojen kohdentamista. Strategiset painopistealueet tarkistetaan uuden hallituksen hallitusohjelman mukaisiksi kesän 2019 aikana.

Ministeriön linjausten mukaisesti periaatteena on tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sekä kestävä kehityksen toteutuminen ministeriön kaikessa toiminnassa.

Toimintaympäristö ja ulkoasiainhallinnon strategiset painopistealueet 2018 - 2023

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan päämäärä on vahvistaa Suomen kansainvälistä asemaa, turvata sen itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus, parantaa suomalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia ja ylläpitää yhteiskunnan toimivuutta. Kestävällä pohjalla oleva talous, toimiva sääntöperustainen kauppajärjestelmä ja kansainvälinen kilpailukyky tukevat näiden tavoitteiden saavuttamista.

Suomi harjoittaa aktiivista kahdenvälistä ja monenkeskistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Se edistää keskinäisriippuvuuksien maailmassa kestävä kehitystä sekä kansainvälistä vakautta, rauhaa, demokratiaa, ihmisoikeuksia, oikeusvaltioperiaatetta ja tasa-arvoa.

Suomi vaikuttaa tavoitteellisesti toimintaympäristöönsä osana pohjoismaista, eurooppalaista ja kansainvälistä yhteisöä. Toiminnalliset painopisteet eli arktiset alueet, Itämeren turvallisuus, Suomen ja Ruotsin yhteistyö vahvistaminen, transatlanttinen yhteistyö ja rauhanvälitys otetaan toiminnassa huomioon johdonmukaisesti.

Toimintaympäristö

Voimakas muutos toimintaympäristössä tarjoaa Suomelle sekä uusia mahdollisuuksia että vakavia huolenaiheita. Valtiot ja muut toimijat ovat entistä tiiviimmin ja moninaisemmin sitein yhteydessä toisiinsa ja toisistaan riippuvaisia. Niiden valtasuhteet ovat jatkuvassa muutoksessa. Kansainvälisen yhteistyön sääntöjen kunnioitus horjuu. Kansainvälinen turvallisuustilanne on eurooppalaisesta näkökulmasta heikentynyt viime vuosien aikana. Muuttuneelle toimintaympäristölle on ominaista muutosten nopeus ja ennakoimattomuus.

Tietoisuus koko maapalloa koskevista ongelmista kasvaa. Kestävässä kehityksessä ja ilmastopolitiikassa on onnistuttu tekemään uusia maailmanlaajuisia sitoumuksia. Kansainvälisten instituutioiden toimintakyky on odotuksiin nähden rajallinen ja sovittujen sääntöjen noudattamiseen perustuvaan toimintatapaan kohdistuu paineita.

Väestönkehitys ja muuttoliikkeet sekä ns. neljäs teollinen vallankumous – ml. teknologinen kehitys, erityisesti digitalisaatio, talouden globalisaatio ja kansainväliset arvoerot – vaikuttavat Suomeen sekä suoraan että välillisesti. Tieto tekoälyn sekä laajemmin automatisaation ja robotiikan vaikutuksista turvallisuuteen, talouteen ja ulkoasiainhallinnon toimintaan lisääntyy ja tarkentuu. Samanaikaisesti maailmankauppaa rajoittavat toimenpiteet, sisään päin kääntyminen ja protektionismi ovat kasvussa. Kauppasotien käynnistyminenkin on mahdollista.

Ilmastonmuutos, luonnonvarojen riittävyys, ruokaturva ja köyhyys sekä muutokset energian tuotannossa vaikuttavat globaaliin toimintaympäristöön. Miljoonien ihmisten elämä eri puolilla maailmaa on parantunut, mutta kehitys on kohdistunut epätasaisesti. Monien valtioiden hallitukset rajoittavat demokraattisten instituutioiden toimintaa, kaventavat ihmisoikeuksia ja pyrkivät rajoittamaan kansainvälistä valvontaa.

Yhteiskuntien välinen ja sisäinen polarisaatiokehitys lisää konfliktiriskejä. Vaikeat ja usein pitkittyneet konfliktit ja ääri liikkeiden toiminta pahentavat turvallisuustilannetta ja estävät kehitystä monissa maissa. Terrorismi on vakava kansainvälinen ongelma. Konfliktit, köyhyys ja ilmastonmuutoksen seuraamukset lisäävät pakolaisuutta ja humanitaarisen avun tarve on noussut entistä suuremmaksi. Kaikki tämä lisää myös länsimaisten demokratioiden haavoittuvuutta. Asevarustelu on jälleen kiihtynyt. Ydinasejärjestelmiä on ryhdytty modernisoimaan ja ydinaseiden leviämisen riski on kasvanut. Tarve tehokkaammalle kansainväliselle yhteistyölle ja vaikuttamiselle on entisestään kasvanut. Tietoverkkojen käytön sekä koulutustason nousu lisäävät kansalaisvaikuttamisen mahdollisuuksia.

Euroopan ja Itämeren alueen turvallisuustilanne on heikentynyt. Venäjän toimet Ukrainassa ovat muuttaneet turvallisuuspoliittista ympäristöä. Venäjä on lisännyt sotilaallista läsnäoloa ja aktiivisuutta myös Suomen lähialueilla. Venäjä haastaa koko läntistä yhteisöä, mikä vaatii vastaukseksi päättäväisiä toimia, ml. EU:ssa, ja samalla hyvien keskusteluyhteyksien ylläpitoa jännitteiden lieventämiseksi.

Euroopan unioni on Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeisin toimintakehys ja tärkeä turvallisuusyhteisö. EU:n toimintaa leimaa yhtäältä Ison-Britannian eroproessi, toisaalta EU:n oman toiminnan tehostamispyrkimykset. Eräiden jäsenvaltioiden suhtautuminen EU:n arvoihin, kuten oikeusvaltioperiaatteeseen, on ollut huolestuttavaa ja pakottanut unionin reagoimaan. Muuttoliike ja terrorismin ja radikalisaation uhka lisäävät odotuksia EU:n toimintakykyä kohtaan. EU:ssa on samalla tahtoa kehittää unionia ja tiivistää yhteistyötä, esimerkiksi turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa.

Ympäristön muutosten myötä pohjoismainen yhteydenpito ja yhteistyö erityisesti Suomen ja Ruotsin välillä sekä transatlanttinen yhteistyö tiivistyvät. Naton toiminnassa pelotteen ja yhteisen puolustuksen vahvistaminen on noussut keskeiseksi. Tämä vaikuttaa myös Suomen ja Ruotsin Natokumppanuuksien kehittymiseen. Naton läsnäolo ja toiminta Itämeren alueella vakauttavat turvallisuustilannetta.

Yhdysvaltojen linjauksien ja roolin muotoutumiseen liittyy avoimia kysymyksiä. Kiina ja Venäjä pyrkivät laajentamaan vaikutusvaltaansa. Poliittinen kehitys Länsi-Balkanilla aiheuttaa epävarmuutta. Myös Turkin tilanne on muuttunut epävakammaksi. Euroopan itäisen naapuruston kehitys on monin tavoin avoinna ja eteläisessä naapurustossa tilanne säilyy epävakana. Afrikan poliittinen ja taloudellinen merkitys Euroopan ja Suomen kannalta kasvaa.

Ulkoasiainhallinto edistää Suomen ja suomalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia työskentelemällä Suomen, sen lähialueiden ja kansainvälisen turvallisuuden ja vakauden hyväksi

Ulkoasiainhallinnon tavoitteena on yhtenäinen, vahva ja toimintakykyinen EU, joka keskittyy erityisesti kasvuun ja turvallisuuteen. EU:n jäljelle jäävät 27 jäsenmaata ovat aloittaneet kehittämistyön, joka edellyttää Suomelta aktiivista vaikuttamista yhdessä samanmielisten maiden kanssa ja pitkäjänteistä sitoutumista, ml. EU:hiin turvallisuusyhteisönä. Konkreettisia

tuloksia tarvitaan erityisesti sisämarkkinoiden syventämisessä, vapaakaupan edistämässä, EU:n ulkoisen toiminnan ja puolustusyhteistyön vahvistamisessa sekä muuttoliikkeen hallinnassa.

Ulkoasiainhallinto tulee hyödyntämään täysimääräisesti Suomen EU-puheenjohtajuuskauden 2019 suomat mahdollisuudet EU:n toimintakyvyn ja globaalin painoarvon vahvistamiseksi.

Ulkoasiainhallinto edistää Itämeren alueen vakautta, turvallisuutta ja hyvinvointia. Ulkoasiainhallinto syventää käytännön yhteistyötä erityisesti Ruotsin kanssa. Pohjoismaista yhteistyötä hyödynnetään niin alueen kuin kansainvälisten haasteiden käsittelyssä.

Ulkoasiainhallinto edistää poliittista ja taloudellista yhteistyötä Yhdysvaltojen kanssa ja panostaa erityisesti vaikuttamistyöhön. Nato on keskeinen transatlanttista turvallisuutta edistävä toimija. Ulkoasiainhallinto kehittää laaja-alaisesti Suomen ja Naton yhteistyötä.

Arktisen alueen vakautta ja taloudellista potentiaalia edistetään yhteistyössä alueen valtioiden kanssa. Arktisen neuvoston puheenjohtajuutta (2017 - 2019) hyödynnetään niin neuvoston aseman vakiinnuttamisessa kuin Suomen kansallisten intressien eteenpäinviemisessä.

Ulkoasiainhallinnon Venäjä-yhteydet rakentuvat EU:ssa yhteisesti sovitun kahden raiteen politiikan pohjalle. Yhdessä asetetuista rajoitteista Venäjälle pidetään kiinni, ja Venäjän kanssa käydään valikoivaa vuoropuhelua asioista, jotka ovat Suomen ja EU:n etujen mukaisia. EU:n ja Venäjän yhteistyön normalisoimisen edellytyksenä on, että Ukrainan kriisiin löydetään ratkaisu ja Venäjä noudattaa kansainvälistä oikeutta ja muita kansainvälisiä sitoumuksiaan. Ulkoasiainhallinto jatkaa aktiivista vaikuttamista Euroopan unionin yhteisen Venäjä-politiikan muotoutumiseen.

Ulkoasiainhallinto osallistuu työhön konfliktien ratkaisemiseksi ja yhteiskuntien jälleenrakentamiseksi kriisinhallinnan, rauhanrakentamisen ja kehitysyhteistyön keinoin. Ulkoasiainhallinto vahvistaa rauhanvälitystä ja dialogeja ulko- ja turvallisuuspolitiikan painopisteinä. Hauraiden valtioiden demokratian, hyvän hallinnon ja kriisinkestokyvyn rakentaminen, erityisesti Afganistanista Saheliin ulottuvalla vyöhykkeellä, on tärkeä osa tätä työtä. Tukemalla demokraattista ja kestävä kehitystä sekä kehittyviä maita ilmastonmuutoksen hillitsemisessä ja siihen sopeutumisessa voimme ehkäistä kriisejä ja pakotettua muuttoliikettä. Ulkoasiainhallinto varautuu odottamattomiin tapahtumiin kuten luonnonkatastrofeihin ja muihin humanitaarisiin kriiseihin sekä osallistuu niiden vaikutusten lievittämiseen.

Ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden yhteyden merkitys on kasvanut, mikä ilmenee mm. terrorismin sekä kyber- ja hybridiuhkien torjumisessa ulkoasiainhallinto osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön terrorismin torjumiseksi ja ääriliikkeiden kasvualustan heikentämiseksi. Terrorismin torjunnassa painotamme saumatonta yhteistyötä eri toimijoiden välillä, ml. yhteistyön tiivistämistä EU-kumppanimaiden kanssa. Ulkoasiainhallinto työskentelee hybridiuhkien torjumiseksi ja kansallisen kriisinsietokyvyn vahvistamiseksi kansainvälisen yhteistyön keinoin. Ulkoasiainhallinto osallistuu kyberuhkien torjumiseen ja edistää vakautta, turvallisuutta sekä vapaata kanssakäymistä digitaalisessa ympäristössä.

Asevalvontaan panostamalla ulkoasiainhallinto edistää kansainvälistä turvallisuutta. Ulkoasiainhallinto toimii laittomien asevirtojen ja joukkotuhohaseiden leviämisen estämiseksi. Tavoitteena on vastuullisuuden lisääminen puolustustarvikkeiden kansainvälisessä kaupassa sekä aseteknologian kehittämisessä.

Ulkoasiainhallinto edistää sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää

On Suomen etu, että kansainväliset suhteet perustuvat mm. YK:n peruskirjassa yhteisesti sovituille päämäärille ja periaatteille. Ulkoasiainhallinto työskentelee kansainväliseen oikeuteen nojautuvan kansainvälisen järjestelmän vahvistamiseksi ja sääntöpohjaisen yhteistyön syventämiseksi. YK:lla globaalina järjestelmänä on tässä keskeinen rooli, mutta myös alueelliset järjestöt, kuten ETYJ ja Euroopan neuvosto normistoineen ovat tärkeitä.

Ulkoasiainhallinnon työssä etusijalla ovat EU:n yhtenäisyyden ja toimintakyvyn vahvistaminen yhteiseen oikeusperustaan ja arvoihin tukeutuen. EU:n kehittäminen turvallisuusyhteisönä ja unionin ulkoisen toimintakyvyn edelleen kehittäminen vahvistavat Suomen omaakin asemaa. Yhtenäinen EU vaikuttaa tehokkaimmin yleismaailmallisten arvojen, kestävän kehityksen sekä Euroopan turvallisuuden ja vakauden edistämiseksi.

EU:n on tuettava WTO-järjestelmää aktiivisesti ja aloitteellisesti. Toimiva WTO on Suomelle tärkeä väline globalisaation hallinnan ja kansainvälisen sääntöpohjaisen kauppajärjestelmän edistämiseksi. Lisäksi EU:n toiminnan korkean kunnianhimon vaaliminen on olennaista globaalihaasteisiin vastattaessa, kuten Agenda 2030 tavoitteiden toteuttamisessa ja Pariisin sopimuksen edellyttämässä ilmastotoimissa.

Ulkoasiainhallinto edistää sopimukseen perustuvaa kansainvälistä järjestelmää, johon Suomen turvallisuus ja suomalaisen yhteiskunnan hyvinvointi, ml. yritysten toimintaedellytykset perustuvat. Ulkoasiainhallinto edistää tekoälyä koskevan kansainvälisen sääntelyn kehittämistä, erityisesti turvallisuuspolitiikan, demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien näkökulmasta.

Suomi toimii kansainvälisen oikeuden ja ihmisoikeusnormiston puolustamiseksi ja edelleen kehittämiseksi. Suomen yhtenä painopisteenä on rankaisemattomuuden vastainen työ, missä myös EU:n pakotevälineen kehittäminen on keskeistä.

Ulkoasiainhallinto edistää Suomen kasvua tukevia avoimia taloussuhteita ja tukee suomalaisyritysten osallistumista kansainväliseen kauppaan ja arvoketjuihin

Ulkoasiainhallinto edistää avointa taloudellista kanssakäymistä ja kaupan vapauttamista tukevia ratkaisuja. Ulkoasiainhallinto tukee toimia, joilla vahvistetaan EU:n kauppapoliittista toimintakykyä. Ulkoasiainhallinto edistää EU:n kauppasopimuksia, jotka ovat osa globalisaation hallintaa ja tärkeä edellytys myös Suomen laajentuville kansainvälisille kauppasuhteille ja Suomen hyvinvoinnille kansainvälisen toimintaympäristön muuttuessa. Ulkoasiainhallinto edistää Suomen vientiä vaikuttamalla liiketoimintaympäristöihin ja kaupan esteitä torjumalla. Ulkoasiainhallinto auttaa osaltaan siinä, että yritykset tuntevat vapaakauppasopimuksia nykyistä paremmin ja hyödyntävät niitä.

Ulkoasiainhallinto tukee suomalaisyritysten osallistumista kansainvälisiin arvoketjuihin ja innovatiiviseen osaamiseen perustuvia kumppanuuksia. Lisäksi ulkoasiainhallinto tukee suomalaistoimijoiden osallistumista kansainvälisiin hankintoihin ja kehitysyhteistyöhankkeisiin. Ulkoasiainhallinto tekee aktiivisesti digitalisaatiota koskevaa yhteistyötä ml. tekoälyn kehittämisen tuomien mahdollisuuksien hyödyntämiseksi. Ulkomaisia investointeja houkuttelee Suomeen. Ulkoasiainhallinto edistää toiminnallaan Suomen osaamisen hyödyntämistä

biotalouden ja puhtaiden ratkaisujen alalla, ml. kustannustehokkaat uusiutuvan energian ratkaisut ja kiertotalouden mahdollisuudet.

Kaikilla näillä kaupallis-taloudellisilla toimilla ulkoasiainhallinto edistää samalla kestävästä kehitystä Suomessa ja maailmanlaajuisesti. Ulkoasiainhallinto työskentelee kehitysmaiden kestävästä kehityksen vahvistamiseksi myös talouden perustan, työpaikkojen ja elinkeinojen sekä verotuskyvyn vahvistamisen kautta.

Ulkoasiainhallinto työskentelee ihmisoikeuksien, tasa-arvon sekä demokratian vahvistamiseksi

Ulkoasiainhallinto edistää ihmisoikeuksia, tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja osallistumisen tukemista osana globaalia vastuun kantoa.

Ulkoasiainhallinto tehostaa työtä tyttöjen ja naisten aseman ja oikeuksien vahvistamiseksi, ml. kansainvälisten toimijoiden työtä tukemalla sekä vaikuttamistyön että resursoinnin keinoin. Tasa-arvoa tuetaan myös avoimen kansainvälisen kaupan säädöstöllä.

Ulkoasiainhallinto toimii yhteiskuntien demokraattisuuden, oikeusvaltiokehityksen ja toimintakyvyn vahvistamiseksi globaalisti.

Ulkoasiainhallinto tarjoaa suomalaisen yhteiskunnan omaan kehitykseen ja toimintamalleihin perustuvaa tietoa ja kokemuksia yhteistyökumppanien käyttöön. Koulutuksen ja siihen liittyvän kapasiteetin vahvistaminen Suomen omaa osaamista tarjoamalla on osa tätä työtä.

Vapaus, kansanvalta, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittaminen sekä oikeusvaltioperiaate toimivat EU:n arvo- ja normipohjana. Ulkoasiainhallinto toimii niiden edistämiseksi sekä sen, että kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat niihin sitoutuneita.

Ulkoasiainhallinto edistää Agenda 2030:n toimeenpanoa ja toimii ilmastomuutoksen torjumiseksi

Suomi on sitoutunut kantamaan osaltaan globaalia vastuuta kestävästä kehityksen Agenda 2030:n toimeenpanossa. Kaikki ulkoasiainhallinnon toiminnan painopisteet edistävät Agenda 2030:n mukaisten tavoitteiden saavuttamista. Kestävästä kehitystä edistetään myös ulkoasiainhallinnon toimintatapojen kautta sekä ministeriössä että edustustoissa. Ulkoministeriö myötävaikuttaa siihen, että Suomen ulkopolitiikka kokonaisuudessaan edistää kestävästä kehitystä ja toiminnan johdonmukaisuutta ja koordinaatiota parannetaan kaikkien hallinnonalojen kesken. Samalla kehityspolitiikan ja -yhteistyön kautta Afrikka on kestävästä kehityksen edistämässä Suomelle keskeinen kumppani.

Kansainvälisessä yhteistyössä ulkoasiainhallinto tuo esille Suomen kokemuksia ja käytänteitä, mihin kuuluvat kansallisen A2030 selonteon painopisteet hiilineutraali ja resurssiviisas Suomi sekä yhdenvertainen, tasa-arvoinen ja osaava Suomi.

Ulkoasiainhallinto edistää ilmastopoliittisen toimeenpanoa ja osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön, jolla rajoitetaan ilmastomuutosta ja edistetään siihen sopeutumista, ml. EU:n energia- ja ilmastodiplomatian kautta. Lisäksi ulkoasiainhallinto vahvistaa kehittyvien maiden

ympäristöllisesti kestävästä kehitystä tukemalla alan ohjelmia näissä maissa, osallistamalla kansainväliseen ilmasto- ja ympäristörahoitukseen sekä normatiiviseen työhön.

Ulkoasiainhallinto tukee kestävästä kehitystä työskentelemällä suomalaisen cleantech-osaamisen viennin, innovaatioiden ja investointien tukemiseksi sekä tutkimus- ja innovaatiotoiminnan vahvistamiseksi. Ulkoasiainhallinto edistää puhtaan energian ja kiertotalouden ratkaisuja sekä mustan hiilen haittavaikutusten vähentämistä.

Arktisen yhteistyön kautta edistetään niin turvallisuutta, ympäristö- ja ilmasto kuin kaupallistaloudellisia näkökohtia sekä arktisen alueen että globaalimman hyvinvoinnin vahvistamiseksi.

Ulkoasiainhallinto palvelee

Ulkoasiainhallinto palvelee koko valtionhallintoa, kansalaisia, yrityksiä, järjestöjä, mediaa ja muita yhteistyökumppaneita. Ulkoasiainhallinnon toiminta nojaa kattavaan ja ketterään edustustoverkkoon, jonka tarjoamia väyliä ja välineitä tulee hyödyntää maksimaalisesti.

Nopeasti muuttuva ympäristö vaatii ulkoasiainhallinnolta tehokasta ennakkointia, seurantaa, analyysiä, tiedon jakamista ja resurssien joustavaa käyttöä. Monipuolinen osaaminen mahdollistaa Suomen tavoitteiden edistämisen ja paremman riskien hallinnan, osana kokonaisturvallisuutta, nopeastikin muuttuvissa oloissa. Keskeisellä sijalla on Suomen ja ulkoasiainhallinnon oman kriisinkestävyden vahvistaminen.

Ulkoasiainhallinnon keskeinen vaikuttamisen väline on vahvaan osaamiseen ja tiiviisiin verkostoihin perustuva tehokas kahden- ja monenvälinen diplomatia eri tasoilla. Ulkoasiainhallinto kiinnittää enenevästi huomiota digitalisaation hyödyntämiseen, ml. sosiaalinen media toimintaympäristönä.

Ulkoasiainhallinto palvelee yrityksiä. Edustustojen päälliköiden rooli ja vastuu Team Finland -toiminnan maajohtajina kasvaa. Se perustuu tiiviiseen yhteistoimintaan ja tavoitteiden asettamiseen yhdessä Business Finland -organisaation kanssa. Käytännön vienninedistämisen osaamista ulkoasiainhallinnossa kehitetään määrätietoisesti.

Ulkoasiainhallinnon tarjoamia konsuli- ja maahantulopalveluja käyttää kasvava määrä suomalaisia sekä ulkomaisia asiakkaita. Muun muassa matkustusturvallisuus ja sen parantaminen, hädänalaisten suomalaisten avustaminen ulkomailla, konsulikriisit ja niihin varautuminen, viisumien ja passien myöntäminen, kuolemantapausten hoitaminen, maahantulo- ja perheenyhdistämisasiat jne. ovat kiinteä osa ulkoasiainhallinnon jokapäiväistä palvelua. Varmistetaan, että ulkoasiainhallinnon tehtäviin kuuluvat palvelut ovat myönteinen tekijä kilpailtaessa Suomeen muuttoon harkitsevista kansainvälisistä osaajista. Nopea viisumihakemusten käsittely mahdollistaa ulkomaalaisten matkailijoiden sujuvan maahantulon ja matkailijoiden mukanaan tuoman taloudellisen hyödyn. Ulkoasiainhallinnon tarjoamia kansalaispalveluita kehitetään ottamalla huomioon uudistettava konsulipalvelulaki ja Suomen ulkomaanedustustojen tarpeet.

Suomen intressejä edistetään tehokkaalla viestinnällä ja maakuvatyöllä. Ulkoasiainhallinnon maakuvatyössä lähtökohta on Suomi länsimaiseen arvopohjaan nojaavana oikeusvaltiona ja tasa-arvoisena, dynaamisena pohjoismaisena hyvinvointivaltiona, jonka tärkein poliittinen

viiteryhmä on Euroopan unioni. Taloudellisia ulkosuhteita edistetään nostamalla esiin suomalaista osaamista, osaajia, ilmiöitä, kulttuuria sekä yhteiskunnan vahvuuksia.

Ulkoasiainhallinto viestii laajasti ja monipuolisesti tässä linjatuista strategisista painopisteistä ja tukee myös siten niiden toimeenpanoa. Ulkoasiainhallinnon virkamiesten viestintävalmiuksien kehittämiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Yhä nopeammin etenevä tekoälyyn ja algoritmitalouteen liittyvä muutos edellyttää, että ulkoasiainhallinnon tietoteknisiä valmiuksia päivitetään tehokkaasti.

Ulkoasiainhallinnon toimintaedellytysten turvaaminen on entistä tärkeämpää Suomen kansallisen edun kannalta nopeasti muuttuvassa kansainvälisessä toimintaympäristössä.

Suunnittelukauden määrärahat ja henkilöstökehyykset

Valtioneuvosto päätti 13.4.2018 osana julkisen talouden suunnitelmaa hallinnonaloja koskevista valtiontalouden menokehyksistä vuosille 2019 - 2022. Ministeriö on sisällyttänyt kehusehdotuksensa 2020 - 2023 perussuunnitelmatasoon valtioneuvoston päätöksen mukaisen menokehyspäätöksen sekä valtion vuoden 2019 talousarvion. Liitteessä 1 on esitetty momenttikohtaiset määrärahatarpeet suunnittelukaudella. Perussuunnitelmasta poikkeava määrärahatarve on ulkoasiainhallinnon tehtävien pohjalta arvioitu ja erikseen perusteltu tässä luvussa.

Ministeriön suunnittelukauden määrärahatarpeissa korostuu edelleen edustustoverkko, kiinteistöjen arvon säilyttäminen ja korjausvajeen vähentäminen sekä kriisinhallinta ja rauhanvälitys, ja kehitysyhteistyömäärärahojen tason säilyttäminen.

Osaston 12 tulot ja pääluokan 24 määrärahatarve suunnittelukaudella ovat seuraavat:

Osasto 12	2020	2021	2022	2023
Peruslaskelma	32 052 000	32 052 000	32 052 000	32 052 000
Kehusehdotus	32 052 000	32 052 000	32 052 000	32 052 000
Kehusehdotuksen ja peruslaskelman välinen ero	0	0	0	0

Pääluokka 24	2020	2021	2022	2023
Peruslaskelma	1 146 883 000	1 167 871 000	1 197 216 000	1 196 379 000
Kehusehdotus	1 176 887 000	1 203 128 000	1 233 611 000	1 265 142 000
Kehusehdotuksen ja peruslaskelman välinen ero	30 004 000	35 257 000	36 395 000	68 763 000

Hallinnonalan henkilöstökehyykset:

HTV/vuosi	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Edustustoverkko; lähetetty henkilöstö	551	606	564	567	570	573
Edustustoverkko; paikalta palkatut	917	934	920	925	930	935
Edustustoverkko yhteensä	1 468	1 540	1 484	1 492	1 500	1 508
Ministeriö	881	872	830	820	820	820
Yhteensä	2 349	2 412	2 314	2 312	2 320	2 328

Ulkoministeriö lähtee kehusehdotuksessaan siitä, että se toimeenpanee kilpailukykysojimuksen työajan pidennyksestä aiheutuvat henkilötyövuosivähennykset vuoden 2019 EU-puheenjohtajuuskauden jälkeen. Näitä vähennyksiä ei ole vielä otettu huomioon ministeriön henkilöstösuunnitelmassa.

Ulkoministeriön hallinnonalan tulot

Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen vuokratulot (12.24.20)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.01.20	2020	2021	2022	2023
VN kehyspäättös	982 000	982 000	982 000	982 000
Pariisin kulttuuri-instituutin vuokrankorotus	11 000	11 000	11 000	11 000
Peruslaskelma yhteensä	993 000	993 000	993 000	993 000

Ulkomailla sijaitsevat valtion omistamat tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöt siirtyivät ulkoministeriön omistajahallintaan 1.1.2017. Kiinteistöt ovat Villa Lante ja asunto Roomassa, Suomen Ranskan instituutti Pariisissa, Pohjoismaiden paviljonki (kolmasosa) ja Suomen Aalto-paviljonki Venetsian biennaalialueella sekä Suomen Ateenan instituutti asuntoloineen. Kiinteistöt on vuokrattu suomalaisille tiede- ja kulttuurisäätiöille niiden toimintaan ulkomailla.

Pariisin kulttuuri-instituutin vuokraa on korotettu peruskorjauksen valmistuttua. Senaatti-kiinteistöt arvioi peruskorjauksen vuokravaikutuksen ennen tiede- ja kulttuuri-instituuttien siirtymistä ulkoministeriölle.

Instituuttikiinteistöjen ylläpito- ja korjausmenot on budjetoitu momentille 24.01.20.

Ulkoministeriön hallinnonalan tulot (12.24.99)

Viisumien käsittelymaksuista saatavien tulojen on tässä kehusehdotuksessa arvioitu olevan 27 249 000 euroa, joka vastaa vuoden 2019 talousarvion tasoa. Ulkoministeriö seuraa kysynnän kehitystä ja korjaa tarvittaessa tuloarviota vuosittaisten talousarvioiden ja lisätalousarvioiden yhteydessä.

Kehusehdotuksessa on otettu huomioon myös YK:lta sotilaallisen kriisinhallinnan palkkausmenoista saatavat korvaukset, 2 310 000 euroa, momentin 24.10.20 Suomalaisten

kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot kehusehdotuksen mukaisesti sekä muut tulot, 1 500 000 euroa. Näiden tuloerien arvioidaan pysyvän edellisen kehyspäättöksen mukaisina.

Tulojen peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

12.24.99	2020	2021	2022	2023
VN kehyspäättös	33 867 000	33 867 000	33 867 000	33 867 000
Viisumien käsittelymaksuista saatavat tulot; vähennys	-2 808 000	-2 808 000	-2 808 000	-2 808 000
Peruslaskelma yhteensä	31 059 000	31 059 000	31 059 000	31 059 000

Ulkoasiainhallinto

Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (24.01.01)

Toimintamenojen perussuunnitelmatasona ulkoministeriö pitää valtioneuvoston kehyspäättöstä 13.4.2018 ja vuoden 2019 talousarviota. Ulkoministeriö on perussuunnitelmassa arvioinut myös lisäresurssitarpeensa sisäministeriön marraskuussa 2018 antamien maahantulo-olettamien pohjalta. Uusien olettamien pohjalta ei ole tarpeellista tehdä muutoksia edellisen kehyspäättöksen määrärahatarpeisiin ulkoasiainhallinnon osalta.

Ulkoministeriö esittää tässä kehusehdotuksessa kehysten ylittävää lisärahoitusta edustustoverkon ylläpitämiseen ja laajentamiseen, maahanmuuttoviestintään, elintarvikeviennin edistämiseen ja tietoturvaan.

Ulkoasiainhallinnon tietojärjestelmä- ja perustietotekniikka- ja tietotekniset infrastruktuurihankkeet löytyvät valtionhallinnon hankerekisterisovelluksesta.

Toimintamenojen peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.01.01	2020	2021	2022	2023
VN kehyspäättös	220 125 000	218 532 000	217 776 000	217 776 000
JTS-miljardin tuottavuussäästö				-968 000
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Eläkemaksurakenteen muutos				
Vientilupahakemusten käsittelyn lisäresurssointi (LTA2018)	585 000	585 000	585 000	585 000
Kiinan paikkariippumattoman viisumikäsittelyn lisäresurssointi (LTA2018)	82 000	82 000	82 000	82 000
Konsulipalvelujen asiakaspalvelutehtävien tuottaminen Häätäkeskuslaitoksessa; siirto mom. 26.30.02 (LTA2018)	72 000	36 000		
Opetussektorin erityisasiantuntija Suomen suurlähetystössä Kiovassa; siirto mom. 24.30.66 (LTA2018)	-405 000			
Pelastus- ja kriisivalmiusasiantuntija Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa; siirto mom. 26.30.01 (LTA2018)	67 000			
Rahoitusattasea Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa; siirto mom. 28.01.01	123 000			
	202 000	202 000	202 000	202 000

(LTA2018) Suurlähetystön uudelleen avaaminen Bagdadiin, Irakiin (TA2019) Uusi kansallinen viisumijärjestelmä; tuottavuushyöty 2020 - 2023	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Peruslaskelma yhteensä	221 849 000	220 435 000	219 643 000	218 675 000

Kehittämisehdotukset

24.01.01	2020	2021	2022	2023
Peruslaskelma	221 849 000	220 435 000	219 643 000	218 675 000
Edustustoverkon nykylaajuuden turvaaminen			6 000 000	10 000 000
Edustustoverkon vahvistaminen; Abidjan, Norsunluurannikko	1 550 000	976 000	976 000	976 000
Edustustoverkon vahvistaminen; Manila, Filippiinit		1 428 000	875 000	875 000
Edustustoverkon vahvistaminen; Mumbai, Intia			1 662 000	1 090 000
Edustustoverkon vahvistaminen; Accra, Ghana				1 550 000
Maahanmuuttoviestintä (TA2019) (1 htv)	220 000	220 000	220 000	220 000
Elintarvikeviennin edistäminen (TA2019) (3 htv)		900 000	900 000	900 000
Tietoturva (1 htv)	75 000	75 000	75 000	75 000
Kehysehdotus yhteensä	223 694 000	224 034 000	230 351 000	234 361 000

Edustustoverkko

Toukokuussa 2015 aloittanut hallitus on linjannut, ettei edustustoja enää suljeta kuluvalle hallituskaudella. Hallitusohjelman mukaisesti oma edustustoverkko on Suomelle tärkeä. Edustustoverkon merkitys ja kattavuus korostuvat kansainvälisessä vaikuttamisessa. Verkon tuottama lisäarvo maan poliittiselle johdolle, koko valtionhallinnolle ja Suomen elinkeinoelämälle on kiistaton.

Suomen edustustoverkko on suhteellisen kattava mutta miehitykseltään ohut. Edustustoja, joissa on lähetettyä henkilökuntaa, on yhteensä 86. Näistä 53 edustustossa on enintään kaksi lähetettyä diplomaattia. Viimeisten vuosien aikana on suljettu 13 edustustoa ja avattu kolme toimipistettä. Vuonna 2019 on tarkoitus avata uudelleen Suomen suurlähetystö Bagdadissa, Irakissa.

Kehysehdotuksessa on edustustoverkon menojen määrittelyssä otettu huomioon edellisen hallituksen budjettiriihessään elokuussa 2014 tekemä linjaus, jonka mukaan kehitysmaissa toimivien edustustojen turvallisuuspalvelumenoja voidaan rahoittaa myös kehitysyhteistyömäärärahoista. Lisäksi myös kehitysmaissa toimivien edustustojen kiinteistömenoja voidaan tietyin edellytyksin rahoittaa kehitysyhteistyömäärärahoista vuodesta 2016 alkaen.

Kuten valtiovarainvaliokunta toteaa vuoden 2019 talousarviota koskevassa mietinnössään, on ulkoasiainhallinnon osalta suurimmat digitalisoinnit jo toteutettu. Valiokunta toteaa, että tulevaa hallitusohjelmaa laadittaessa on syytä ottaa huomioon, että säästöt kohdistetaan siten, että ne on mahdollista toteuttaa supistamatta nykyistä edustustoverkkoa. Koska ulkoasiainhallinnolla ei

tällaisia säästökeinoja keinovalikoimassaan ole, esitetään tässä kehusehdotuksessa lisärahoitusta nykyisen laajuisen edustustoverkon ylläpitämiseen tai uudelleen harkintaa digisäästöjen kohdentamisessa hallinnonalalle.

Uusien edustustojen avaaminen

Ulkoasianhallinnon toiminta nojaa kattavaan ja ketterään edustustoverkkoon, jonka merkitys ja kattavuus korostuvat kansainvälisessä vaikuttamisessa. Verkon tuottama lisäarvo maan poliittiselle johdolle, koko valtionhallinnolle ja Suomen elinkeinoelämälle on kiistaton. Joustava ja tarkoituksenmukainen läsnäolo maailmalla on merkittävä tiedonlähde ja lisää Suomen vaikutusmahdollisuuksia. Edustustoverkkoa tulisivat tulevana vuosina vahvistaa, erityisesti Afrikassa.

Ulkoministeriö esittää tässä kehusehdotuksessa neljän uuden edustuston avaamista kehyskaudella. Nyt esitettäväksi avattavat edustustot on tunnistettu Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden ja Suomen kasvua tukevien taloussuhteiden kannalta tärkeimmiksi kehyskaudelle 2020 - 2023. Tulevana vuosina tulee harkita näiden lisäksi edustustoverkon lisävahvistamista Afrikassa, esimerkiksi Angolassa ja/tai Senegalissa.

Ulkoministeriö esittää edustuston avaamista Abidjaniin, Norsunluurannikolle vuonna 2020. Edustuston avaamista puoltavaa Afrikan kehityspankin AfDB:n pääkonttorin sijaiseminen pääkaupungissa Abidjanissa sekä Suomen tuore etabloituminen Norsunluurannikolle kiertävän suurlähettilään voimin. Norsunluurannikko täydentää maantieteellisesti ja kielikulttuurisesti Suomen edustautumista Saharan eteläpuoleisessa Afrikassa edustuston ollessa Suomen ensimmäinen edustusto alueen ranskankielisissä maissa. Avaamisen kustannuksiksi arvioidaan 1 550 000 euroa, josta 574 000 euroa kertaluonteisia kustannuksia ja 976 000 euroa pysyviä vuotuisia kustannuksia.

Vuonna 2021 esitetään uudelleen avattavaksi edustusto Manilaan, Filippiineille. Suomen suurlähetystö jouduttiin sulkemaan säästösyistä vuonna 2012, minkä jälkeen Filippiinejä on hoidettu Kuala Lumpurin suurlähetystöstä Malesiasta. Tämä on vaikeuttanut merkittävästi sekä Team Finland -työtä että konsuli- ja maahantuloasioiden hoitoa, ml. työperäinen maahanmuutto. Avaamisen kustannusten arvioidaan olevan 1 428 000 euroa, josta 553 000 kertaluonteisia kustannuksia ja 875 000 pysyviä vuotuisia kustannuksia.

Vuonna 2022 esitetään avattavaksi pääkonsulaatti Mumbaihin, Intiaan. Koska etäisyydet Intiassa ovat pitkät ja asioiden hoito vaatii usein henkilökohtaisia kontakteja, edustautuminen kaupungissa on tarpeen niin Team Finland -toiminnan kuin konsuli- ja maahantuloasioiden näkökulmasta. Pääkonsulaatin toimialueeseen kuuluisivat myös lähialueen muut vauraat osavaltiot kuten Gujarat (64 milj. asukasta). Avaamisen kustannusten arvioidaan olevan 1 662 000 euroa, josta 573 000 on kertaluonteisia kustannuksia ja 1 090 000 pysyviä vuotuisia kustannuksia.

Vuonna 2023 esitetään edustuston avaamista Accraan, Ghanaan vuonna 2020. Edustuston avaamista puoltavat Suomen nykyisen intressit, ml. kaupallis-taloudelliset mahdollisuudet. Ghana tarjoaa vahvan talouskasvunsa puolesta potentiaalisen markkinan suomalaisyrityksille. Edustuston perustaminen vahvistaa Suomen läsnäoloa Länsi-Afrikassa. Tällä hetkellä Suomella on alueella vain yksi edustusto Abujassa, Nigeriassa. Avaamisen kustannuksiksi arvioidaan 1 550 000 euroa, josta 574 000 euroa kertaluonteisia kustannuksia ja 976 000 euroa pysyviä vuotuisia kustannuksia.

Kaikki edellä olevat edustustot esitetään perustettavaksi miehityksellä 3 lähetettyä henkilöä ja 5 paikallisesti palkattua. Avaamisvuonna kustannuksia kohdistuu myös momentin 24.01.74 Talonrakennukset määrärahoihin, erityisesti kansliatilojen osalta. Kansliatilojen rakenteellisten muutosten arvioidaan aiheuttavan ao. momentille noin 800 000 euron menot avattavaa edustustoa kohden.

Maahanmuuttoviestintä

Ulkoministeriö on nykyisen hallituskauden aikana toteuttanut eduskunnan lisärahoituksella muuttoliikkeen lähtöalueille kohdistettua kansainvälistä viestintää. Määrärahaa on käytetty viestintätoimien lisäksi yhden maahanmuuttoviestinnästä vastaavan henkilön palkkaukseen.

Vuoden 2019 talousarviossa eduskunta osoitti toimintamenoihin 150 000 euroa laitonta maahanmuuttoa koskevaan viestintään, jonka tarkoituksena on tarjota erityisesti nuorille tietoa terrorismiin ja väkivaltaiseen radikalisoitumiseen johtavista syistä ja herättää esimerkiksi syrjäytymiseen liittyvää keskustelua.

Kuten valtiovarainvaliokunta toteaa vuoden 2019 talousarviota koskevassa mietinnössään, on viestinnän jatkaminen myös tulevilla kehyskaudella tarpeellista ja sitä tulee jatkaa osana ministeriön vakinaista toimintaa. Tarkoitukseen esitetään yhteensä 220 000 euroa, josta 70 000 euroa maahanmuuttoviestinnästä vastaavan henkilön palkkaukseen.

Elintarvikeviennin edistäminen

Hallitus osoitti elokuussa 2018 maatalouden kannattavuusongelmien lieventämiseen tähtääviin toimiin yhteensä 86,5 miljoonaa euroa. Tässä tukipaketissa ”elintarvikeviennin panostetaan jatkamalla elintarvikevientikoulutusohjelmaa (MMM) sekä rekrytoimalla kolme elintarvikevientä edistävää henkilöä (UM). Molempien toimien kustannusvaikutus on 1,0 miljoonaa euroa eli yhteensä 2,0 miljoonaa euroa”.

Valtiovarainvaliokunta nostaa vuoden 2019 talousarviota koskevassa mietinnössään esiin ulkoasiainhallinnon tärkeän tehtävän edistää Suomen kasvua tukevia taloussuhteita ja suomalaisyritysten osallistumista kansainväliseen kauppaan ja arvoketjuihin. Tässä yhteydessä valiokunta toteaa, että edustustojen roolia elintarvikkeiden viennin edistämässä on tarpeen vahvistaa talousarvioesityksen mukaisesti.

Elintarvikeviennin vahvistamista tulee jatkaa vuoden 2019 talousarvion määrärahojen päättymisen jälkeenkin, jotta työllä on pitkäaikaisempia vaikutuksia Suomen taloudelle. Ulkoministeriö esittää elintarvikeviennin tehtävien jatkamista myös tämän jälkeen, kustannusvaikutukset kolmelle elintarvikeviennin asiantuntijalle ovat yhteensä 900 000 euroa/vuosi vuodesta 2019 alkaen.

Tietoturva

Kansainvälinen turvallisuustilanne on viime vuosina selvästi heikentynyt eurooppalaisesta näkökulmasta. Turvallisuusuhkia kasvattavat osaltaan myös digitaalisuuden myötä lisääntyneet vakoilu- ja häirintämahdollisuudet. Ulkoasiainhallinnon toiminnan näkökulmasta on erityisen tärkeää, että panostukset tietoturvasuhteeseen ovat riittävät ja että tietoturvasuhteita valvotaan tarvittavin toimenpitein. Tähän on myös eduskunta kuulemisissaan kiinnittänyt huomiota.

Ulkoministeriön tietohallinto suorittaa tietoturvallisuuden valvontaa erilaisin tarkastus- ja auditointitoimenpitein. Valvonta perustuu niin viranomaiselta edellytettyyn riskienhallintaan kuin ulkoa annettuihin (EU, Nato, Viestintävirasto, Suojelupoliisi) tietojärjestelmäkohtaisiin tarkastusvelvoitteisiin. Uusien salaviestijärjestelmien ja niihin liittyvän tarkentuneen viranomaisohjauksen myötä veloitettun tarkastustyön määrä tulee kasvamaan vuodesta 2019 lähtien. Nykyiset resurssit eivät riitä suorittamaan kasvavaa tarkastusmäärää, ja tarkastustoimintaa ei voi ulkoistaa kuin osin.

Ulkoministeriössä on parhaillaan valmistelussa tietoturvallisuuden vaatimien henkilöstöresurssien kartoitus edustustoverkon osalta. Sen tulokset ovat käytössä vuonna 2019. Ennakoitavissa on, että riittävän tietoturvallisuustason ylläpitäminen edellyttää jatkossa merkittäviä lisäpanostuksia hallinnonalalla niin henkilöstön kuin järjestelmienkin osalta.

Tässä kehusehdotuksessa esitetään yhden henkilötyövuoden lisäpanostusta tietoturvan tarkastustoimintaan ministeriön tietohallintoon. Tarvittaviin muihin lisäpanostuksiin palataan vuoden 2020 talousarvion yhteydessä, viimeistään kuitenkin kehusehdotuksessa vuosille 2021 - 2024.

Toiminnan tulot

Ulkoministeriön hallinnonalan maksustrategiassa vuodelta 2005 on linjattu hallinnonalan maksullisuus- ja maksuttomuusperusteet sekä ja hinnoitteluperusteet. Maksustrategiassa on selkeytetty viranomaistoiminnan ja maksullisuuden ja maksuttomuuden rajanvetoa sekä ulkopuolisen rahoituksen perusteita. Maksustrategian sekä valtion maksuperustelain ja -asetuksen yleisten periaatteiden pohjalta ulkoministeriö on 1.6.2014 vahvistanut uuden maksuasetuksen. Maksuasetusta on muutettu 16.5.2016 kaikkien perheenjäsenten oleskelulupahakemusten ja niihin liittyvien notaaripalvelujen tultua maksullisiksi.

Toimintamäärärahaan nettoutetut tulot vuosina 2015 - 2023 (milj. euroa):

milj. euroa	2015	2016	2017	2018 ennuste	TA2019	2020	2021	2022	2023
24.01.01	10,4	11,7	11,4	12,3	12,3	12,3	12,3	12,3	12,3

Tulojen arvioidaan vuosina 2020 - 2023 pysyvän talousarvion 2019 tasolla: maksullisen toiminnan tuotot (julkisoikeudelliset suoritteet) 6,3 milj. euroa, muut suoritteet 4,7 milj. euroa ja muut tulot 1,3 milj. euroa. Tulokertymässä on otettu huomioon EU:lta saatavat yhteisrahoitteisen toiminnan tulot sekä puolustusvoimilta saatavat yhteistoiminnan kustannusten korvaukset sekä sisäministeriön maahanmuutto-olettamat.

Siirtyvät erät

Toimintamenojen (24.01.01), siirtyneen määrärahan, käytettävissä olevan määrärahan ja seuraavalle vuodelle siirtyvän määrärahan määrä on esitetty alla olevassa taulukossa ministeriön kehusehdotuksen mukaisina. Taulukosta ilmenee määrärahan käyttö vuosina 2015 - 2017, arvio vuosien 2018 ja 2019 määrärahan käytöstä sekä arvio vuosien 2020 - 2023 määrärahatarpeesta.

Ulkoministeriö on kehusehdotuksessaan lähtenyt siitä, että siirtyvä erä säilyy kehyskauden lopussa noin 9 milj. eurossa.

milj. euroa	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
24.01.01	217,0	234,1	224,9	220,8	222,6	225,3	223,7	224,0	230,4	234,4
siirtynyt	13,0	16,9	22,8	30,3	27,4	28,6	25,0	18,6	11,4	8,8
käytettävissä	230,0	251,0	247,7	251,1	250,0	253,9	248,7	242,7	241,8	243,1
siirto seur. vuodelle	16,9	22,8	30,3	28,8	28,6	25,0	18,6	11,4	8,8	8,8
käyttö	213,1	228,2	217,4	223,7	221,4	228,9	230,1	231,3	233,0	234,3

Edellä esitetyn perusteella ministeriön kehusehdotus on 223 694 000 euroa vuonna 2020, 224 034 000 euroa vuonna 2021, 230 351 000 euroa vuonna 2022 ja 234 361 000 euroa vuonna 2023.

Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen menot (24.01.20)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.01.20	2020	2021	2022	2023
VN kehyspäätös	982 000	982 000	982 000	982 000
Pariisin kulttuuri-instituutin vuokrankorotus	11 000	11 000	11 000	11 000
Peruslaskelma yhteensä	993 000	993 000	993 000	993 000

Ulkomailla sijaitsevat valtion omistamat tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöt siirtyivät ulkoministeriön omistajahallintaan 1.1.2017. Kiinteistöt ovat Villa Lante ja asunto Roomassa, Suomen Ranskan instituutti Pariisissa, Pohjoismaiden paviljonki (kolmasosa) ja Suomen Aalto-paviljonki Venetsian biennaalialueella sekä Suomen Ateenan instituutti asuntoloineen. Kiinteistöt on vuokrattu suomalaisille tiede- ja kulttuurisäätiöille niiden toimintaan ulkomailla.

Pariisin kulttuuri-instituutin vuokraa on korotettu peruskorjauksen valmistuttua. Senaatti-kiinteistöt arvioi peruskorjauksen vuokravaikutuksen ennen tiede- ja kulttuuri-instituuttien siirtymistä ulkoministeriölle.

Momentin määrärahaa käytetään ulkomailla sijaitsevien tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen ylläpitomenoihin sekä näiden kiinteistöjen rakennus- ja korjaushankkeisiin. Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöistä saatavat vuokratulot on budjetoitu momentille 12.24.20.

Kehittämisehdotukset

24.01.20	2020	2021	2022	2023
Peruslaskelma	993 000	993 000	993 000	993 000
Suomen osuus Venetsian Pohjoismaisen Paviljongin peruskorjauksesta	904 000			
Villa Lanten peruskorjaus		2 904 000	3 404 000	
Kehusehdotus yhteensä	1 897 000	3 897 000	4 397 000	993 000

Venetsian Pohjoismaisen Paviljongin peruskorjaus

Venetsian Pohjoismainen Paviljonki on Suomen, Norjan ja Ruotsin yhdessä omistama, norjalaisen arkkitehti Sverre Fennin suunnittelema betonirakenteinen paviljonki. Paviljongin betonisia kattopalkkeja ja niiden kestävyyttä on tutkittu Suomen puheenjohtajakaudella ja rakennus on päätetty peruskorjata. Peruskorjauksen rakennuttaa puheenjohtajamaana toimiva

Norja. Kustannusarvion mukaan on Suomen osuus 1/3 on noin 1 milj. euroa, josta kehyksen ylittävä osuus 904 000 euroa.

Pohjoismaisen paviljongin kustannukset muodostuvat:

- olevien palkkien korjaus/uusiminen
- lattian korjaus/uusiminen
- seinien kunnostus
- kaikkien lasiseinien/ikkunoiden kunnostus
- ulkoportaiden korjaus ja käsijohteiden lisääminen
- "syрjäisten" alueiden siistiminen ja kunnostus tehokkaampaa käyttöä varten
- nykytarpeita vastaavien teknisten järjestelmien lisääminen (näyttelykäytön vaatimukset).

Villa Lanten peruskorjaus

Tiedeinstituutti Villa Lante Roomassa on rakennettu 1500-luvulla. Suomen valtiolle kiinteistö on hankittu 1950-luvulla ja sitä on korjattu 1950-, 1970- ja 1990- luvuilla. Viimeisimmässä peruskorjauksessa talotekninen uusiminen jäi puolitiehen; putki- ja viemärijärjestelmä ovat 1970-luvulta. Arvokkaan kiinteistön talotekninen peruskorjaus on ajoitettu vuosille 2021 - 2022 ja sen kehyksen ylittäväksi vaikutukseksi on tällä hetkellä arvioitu yhteensä 6,3 milj. euroa. Kustannusarvio tarkentuu hankesuunnittelun myötä.

Pääasiallisesti kustannukset muodostuvat:

- historiallisen päärakennuksen peruskorjaus ja restaurointi
- ulkoalueiden ja erillsrakennusten ja -tilojen korjaus ja kunnostus
- rakennussuojelun vaatimukset paikalliselta viranomaisen ohjeiden mukaan
- tarvittavat konservointityöt ja näiden laajuus julkisivuilla ja sisätiloissa (mm. freskot)
- julkisivujen ikkunoiden ja ovien kunnostukset / uusimiset
- loggian isojen lasipintojen uusiminen karmi/kehysrakenteineen
- huonejaon mahdolliset muutokset tarvetta vastaavaksi asuinkerroksissa
- uusittavien pintojen ja varusteiden laatutaso
- putki- ja kanavareittien muutokset ja näiden aiheuttamat restaurointityöt
- sähkötekniikan päivitys-, uusimis- ja lisäystarve
- vesi- ja viemäriputkien uusiminen kokonaisuudessaan, lämpöputkien korjaustyöt
- lämmitys-, ilmanvaihto- ja jäähdytystekniikan korjaaminen / uusiminen
- energiatehokkaan ja taloudellisen talotekniikan käyttöönotto
- kosteusolosuhteiden hallinta ja vedeneristyksien kunnostus
- paloturvallisuuden sekä murtosuojauksen päivitys
- käyttö- ja asumisturvallisuuden varmistaminen, terveystarkastukset
- mahdolliset maanjäristysvauriot, jotka tarkentuvat tutkimuksissa
- teknisten järjestelmien uusiminen ja valaistuksen päivitys
- paloturvallisuuden parantaminen.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2019 määrärahaa arvioidaan siirtyvän noin 1,6 milj. euroa.

Ulkoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (24.01.21)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.01.21	2020	2021	2022	2023
VN kehyspäättös	1 155 000	1 155 000	1 155 000	1 155 000
Uusi kansallinen viisumijärjestelmä; siirto mom. 28.70.20 (TA2019)	850 000			
Peruslaskelma yhteensä	2 005 000	1 155 000	1 155 000	1 155 000

Momentin määrärahaa käytetään ministeriön hallinnonalan tuottavuuden edistämiseen tärkeitävien investointien, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen hankkimiseen.

Peruslaskelmassa on otettu huomioon ulkoministeriön ja valtiovarainministeriön yhteistyöpöytäkirja uuden kansallisen viisumijärjestelmän suunnittelu- ja käyttöönottohankkeesta. Pöytäkirjan mukaisesti valtiovarainministeriö osoittaa hankkeen rahoitukseen siirtäen momentilta 28.70.20 Tuottavuuden edistäminen 850 000 euroa vuonna 2020.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2019 määrärahaa arvioidaan siirtyvän noin 10 000 euroa.

Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (24.01.29)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.01.29	2020	2021	2022	2023
VN kehyspäättös	16 059 000	16 059 000	16 059 000	16 059 000
Kehitysyhteistyömäärärahojen kehitys; vaikutus arvonlisäveromenoihin	-2 683 000	-2 411 000	-2 202 000	-1 839 000
Peruslaskelma yhteensä	13 376 000	13 648 000	13 857 000	14 220 000

Momentin määrärahaa saa käyttää myös kehitysyhteistyöhön käytettyjen ja kotimaasta hankittujen palvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen.

Peruslaskelmassa on otettu huomioon edellisten vuosien arvonlisämenojen toteuma sekä tässä kehusehdotuksessa esitetty momentin 24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö kehittämissuositus.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

Talonrakennukset (24.01.74)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.01.74	2020	2021	2022	2023
VN kehyspäättös	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Peruslaskelma yhteensä	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000

Määrärahaa saa käyttää ulkoasiainhallinnon toimitilojen rakennus- ja korjaushankkeisiin sekä myös valtiolle vuokrattujen tilojen peruskorjausluonteisten korjaus- ja muutostöiden maksamiseen.

Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Kehittämisehdotus

24.01.74	2020	2021	2022	2023
Peruslaskelma	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Kiinteistöjen korjausvelan vähentäminen ja kiinteistöjen arvon säilyttäminen; määrärahan sitominen tasearvoon	3 000 000	3 000 000	7 800 000	7 800 000
Kehysehdotus yhteensä	8 000 000	8 000 000	12 800 000	12 800 000

Momentin 24.01.74 kehusehdotuksen vuosille 2020 - 2023 pohjana on vuosille 2019 - 2028 laadittu investointisuunnitelma. Määrärahatarve ylittää valtioneuvoston kehyspäätöksen tason, joka ei mahdollista kaikkien välttämättömien kiinteistöihin kohdistuvien ennakoivien kunnostus- ja korjaustoimenpiteiden toteuttamista. Tämän myötä valtion omistamien kiinteistöjen korjausvelka on kasvanut hälyttävästi. Syitä korjausvelan kasvamiseen ovat kiinteistökannan ikääntyminen ja sen myötä tasaisesti lisääntyvä peruskorjaustarve sekä välttämättömät toimitilamuutokset vuokrakohteissa. Tämän lisäksi tarvitaan myös kohdentamatonta määrärahaa vuosittain ilmeneviin yllättäviin tarpeisiin muutoille ja vioille taloteknisissä järjestelmissä.

Ulkoministeriön ulkomailla hallinnoiman kiinteistöomaisuuden tasearvo oli vuoden 2017 tilinpäätöksessä 160 milj. euroa (rakennukset, kiinteistö- ja huoneisto-osakkeet). Tämän lisäksi hoidettavana on lukuinen määrä vuokrakiinteistöjä, joiden vuosittainen ylläpito ja osittain myös perusparannukset ja -korjaukset kuuluvat ulkoasiainhallinnolle. Jotta valtion omistamien kiinteistöjen korjausvelkaa pystyttäisiin vähentämään ja kiinteistöjen arvo säilyttämään sekä samalla hoitamaan ulkoasiainhallinnon vuokraamien kiinteistöjen velvoitteet, tulisi investointimäärärahat sitoa kiinteistöomaisuuden tasearvoon. Ulkoministeriön saamien tietojen mukaan Senaatti-kiinteistöt käytti vuonna 2017 noin 5 % kiinteistöjen tasearvosta niiden perusparannuksiin ja -korjauksiin.

Ulkoministeriö esittää momentin määrärahaa sidottavaksi tasearvoon, siten että vuosina 2020 - 2021 määrärahat olisivat 5 % vuoden 2017 tilinpäätöksen tasearvosta. Tämän jälkeen määrärahaa nostettaisiin 8 % tasearvosta, jotta myös vuokrakiinteistöjen perusparannukset ja -korjaukset tulisivat huomioon otetuiksi määrärahatasossa. Samalla määrärahan käyttöaikaa tulisi pidentää siten, että vuodesta 2022 alkaen määräraha olisi viisivuotinen siirtomääräraha. Tämä muutos helpottaisi määrärahasuunnittelua pitkissä perusparannus- ja rakennushankkeissa. Suurten rakennushankkeiden osalta tulee jatkaa käytäntöä, jossa osa hankkeiden määrärahatarpeista voidaan tarpeen mukaa esittää kehysten ylittävänä määrärahatarpeena.

Myytävät kiinteistöt

Kehyskaudella selvitetään edelleen useiden virka-asuntojen ja kanslioiden myyntimahdollisuuksia sellaisissa tapauksissa, joissa tilat eivät enää palvele tarkoitustaan.

Nämä tuodaan talousarviokäsittelyyn tapauskohtaisesti. Yllättävät toimitilojen vaihtotarpeet eri kohteissa ovat erittäin todennäköisiä muun muassa terveydellisistä (sisäilmaongelmat) ja turvallisuudesta johtuvista syistä.

Kiinteistöjen myyntien yhteydessä tulee käsitellä myös uuden kiinteistön rahoitus (osto/vuokraus) ja ottaa se huomioon tarkoituksenmukaisella tavalla ulkoasiainhallinnon määrärahoissa.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2019 määrärahaa arvioidaan siirtyvän noin 5,0 milj. euroa.

Edellä esitetyn perusteella ministeriön kehusehdotus on 8 000 000 euroa vuodessa vuosina 2020 - 2021 ja 12 800 000 euroa vuodessa vuosina 2022 - 2023. Ulkoministeriö esittää myös momentin muuttamista viisivuotiseksi siirtomäärärahaksi vuodesta 2022 alkaen.

Kriisinhallinta

Hallitusohjelman ja ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon linjausten mukaisesti Suomi jatkaa aktiivista osallistumista kansainväliseen kriisinhallintaan. Tuloksellinen kriisinhallinta parantaa Suomen ja suomalaisten turvallisuutta sekä ehkäisee uhkia omassa maassamme; samalla tuloksellinen kriisinhallinta parantaa kohdemaiden yhteiskuntien toimivuutta ja ihmisten elämää. Muuttuvat tilanteet ja kansainväliset tarpeet, kuten uudet konfliktit tai uudet kriisinhallintaoperaatiot, merkitsevät sitä, että Suomen pitää säännöllisesti arvioida osallistumisestaan. Tämä koskee niin mahdollisiin uusiin operaatioihin osallistumista kuin myös olemassa olevien osallistumispäätösten jatkamista. Harkinta tehdään aina operaatiokohtaisesti; uusia konflikteja ei voida ennustaa ja huomioida kehysuunnittelussa. Kriisinhallinnan vaikuttavuuteen pyritään kiinnittämään enemmän huomiota.

Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (24.10.20)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.10.20	2020	2021	2022	2023
VN kehyspäätös	53 104 000	53 104 000	53 104 000	53 104 000
Peruslaskelma yhteensä	53 104 000	53 104 000	53 104 000	53 104 000

Sotilaallisen kriisinhallinnan kehystaso on suunnittelukaudella yhteensä noin 105 - 111 milj. euroa vuosittain. Sotilaallisen kriisinhallinnan menot on mitoitettu joukkojen vahvuuksien ja henkilöstön tehtävävaatimusten mukaisesti. Suunnittelussa on otettu huomioon ne kehusehdotuksen valmisteluvaiheessa tiedossa olevat kriisinhallintaoperaatiot, joihin Suomi on osallistumassa suunnittelukauden aikana.

Suunnittelukauden suurimmat muutokset operaatioihin osallistumisessa koskevat Irakin OIR - operaation kansallinen osallistumispäätöksen päättymistä vuoden 2019 lopussa ja Libanonin UNIFIL-operaation kansallinen osallistumispäätöksen päättymistä vuoden 2020 lopussa. Lisäksi EUNAVFOR MED Sophia operaation mandaatti loppuu vuoden 2019 lopussa. Uuden Naton Irakin koulutusoperaation arvioidaan jatkuvan noin viisi vuotta. Puolustusvoimat on sisällyttänyt mitoitustaulukoihin arvion kustannuksista siten, että yllä esitetyt operaatiot jatkuisivat koko

kehyskauden ajan. UNIFIL-operaation tiedetään jatkuvan ja Irakissa kansainvälinen tukitarve asevoimien koulutukseen jatkunee. Puolustusvoimat on osallistumassa EU:n taisteluosastojen valmiusvuoroon vuoden 2020 jälkimmäisellä puoliskolla. Suunnitteluperusteet tarkentuvat kuluvan vuoden aikana ja esitys määrärahatarpeesta sisällytetään vuoden 2020 talousarvioehdotukseen.

Osallistumisaktiivisuuden säilyttäminen vähintään nykyisellä tasolla on todennäköisesti tarpeen ottaen huomioon turvallisuushaasteiden heijastusvaikutukset Suomeen sekä Suomen kansainvälinen profiili. Pidemmällä aikavälillä on tärkeää ennakoida operaatio-osallistumisen kohdentamista niin, että turvallisuusuhkia voidaan ehkäistä tehokkaammin. Tämä edellyttää varautumista myös kriisinhallinnan osallistumistason kasvattamistarpeisiin. UNIFIL-osallistumisen päättyessä Suomen osallistumista YK-kriisinhallintaan sekä kokonaisuudessaan tarkastellaan riittävän osallistumisen varmistamiseksi.

Uudet osallistumispäätökset tai merkittävät käynnissä olevien operaatioiden vahvuuden tai suorituskyvyn muutokset vaatisivat lisärahoitusta. Lisärahoitustarpeisiin on varauduttava jatkossakin, sillä tulevia kriisinhallintaoperaatioita tai käynnissä olevien kriisinhallintaoperaatioiden muutoksia ei voida ennakoida. Suunnitteluperusteet ja määrärahatarpeet tarkentuvat poliittisen päätöksenteon ja suunnittelun edetessä. Esitystä tarkennetaan tarvittaessa vuoden 2020 osalta vuoden 2020 talousarvioehdotuksen laadinnan yhteydessä ja jatkovuosien osalta vuosien 2021 - 2024 kehusehdotuksen laadinnan yhteydessä.

Operaatiokohtainen erittely peruslaskelmatason mukaisesti:

Momentti 24.10.20	2020	2021	2022	2023
04. Kosovon kriisinhallintaoperaation menot, 21 sotilasta	1 985 000	1 985 000	1 985 000	1 985 000
05. Yhteiset menot	10 294 000	10 294 000	10 294 000	10 294 000
08. Resolute Support -operaatio, Afganistan, 60 sotilasta	7 055 000	7 055 000	7 055 000	7 055 000
09. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisen kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	5 468 000	5 988 000	5 988 000	5 988 000
11. EU:n Somalian koulutusoperaation menot, 10 sotilasta	1 161 000	1 161 000	1 161 000	1 161 000
14. Libanonin kriisinhallintaoperaation menot, 200 sotilasta	15 225 000	15 225 000	15 225 000	15 225 000
15. EU:n Malin koulutusoperaation menot, 4 sotilasta	470 000	470 000	470 000	470 000
16. Malin YK-operaation menot (MINUSMA), 10 sotilasta	1 215 000	1 215 000	1 215 000	1 215 000
18. Irakin koulutusoperaation menot, 80 sotilasta 2020 ja arvio 75 sotilasta 2021 eteenpäin	8 321 000	7 801 000	7 801 000	7 801 000
19. EUNAVFOR MED, Välimeren operaation menot, 10 sotilasta	1 384 000	1 384 000	1 384 000	1 384 000
23. Naton Irakin koulutusoperaation menot, 5 sotilasta	526 000	526 000	526 000	526 000
Yhteensä	53 104 000	53 104 000	53 104 000	53 104 000

Kehittämisehdotus

24.01.20	2020	2021	2022	2023
Peruslaskelma	53 104 000	53 104 000	53 104 000	53 104 000
Operaatioiden mandaattien mukaiset vahvuudet	2 155 000	2 675 000	2 675 000	2 675 000
Kehusehdotus yhteensä	55 259 000	55 779 000	55 779 000	55 779 000

Operaatioissa tulisi pyrkiä mandaattien mukaisiin vahvuuksiin. Peruslaskelmassa Irakin koulutusoperaatio, EU:n Malin koulutusoperaatio ja Malin YK-operaatio on laskettu mandaattia alhaisemman sotilasmäärän mukaisesti. Irakin koulutusoperaatioissa mandaatti on 80 sotilasta,

EU:n Malin koulutusoperaatiossa 12 sotilasta ja Malin YK-operaatiossa 20 sotilasta. Mandaattien mukainen lisämäärärahararve on 2 155 000 euroa vuonna 2020 ja 2 675 000 euroa vuodesta 2021 lähtien.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2019 ei siirry määrärahaa ulkoministeriön kirjanpidossa.

Edellä esitetyn perusteella ministeriön kehusehdotus on 55 259 000 euroa vuonna 2020 ja 55 779 000 euroa vuodessa vuosina 2021 - 2023.

Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (24.10.21)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.10.21	2020	2021	2022	2023
VN kehyspäättös	15 360 000	15 360 000	15 360 000	15 360 000
Rauhanvälitys; siirto mom.	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
24.10.22				
ISIL:n vastainen koalitio; lisäkustannukset	625 000	625 000	625 000	625 000
Peruslaskelma yhteensä	15 485 000	15 485 000	15 485 000	15 485 000

Suomi lähetti vuoden 2018 alussa 5 poliisiasiantuntijaa Irakiin ISIL:n vastaiseen koalitioon. Osallistumisesta aiheutuu 625 000 euron lisämäärärahararve. Yhteensä noin 1,25 miljoonan euron vuosikustannuksista puolet voidaan kattaa nykyisten kehysten puitteissa. Irakin olosuhteiden vuoksi operaation kustannukset lähetettyä henkilöä kohti ovat noin kaksinkertaiset normaaliin sekondeeraukseen verrattuna. Suomen osallistuminen poliisikoulutukseen jatkuu myös vuoden 2018 jälkeen osana Suomen pitkäaikaista sitoutumista ISIL:n vastaiseen toimintaan. Lisäkustannusten sisällyttäminen peruslaskelmaan perustuu osallistumistason säilyttämiseen vähintään 120 asiantuntijassa.

Kehittämisehdotukset

24.01.21	2020	2021	2022	2023
Peruslaskelma	15 485 000	15 485 000	15 485 000	15 485 000
Siviilikriisinhallintastrategian mukainen osallistumistaso; 150 asiantuntijaa	3 750 000	3 750 000	3 750 000	3 750 000
Muutokset siviilikriisinhallintalakiin; palvelussuhteen ehtojen tarkistukset	813 000	813 000	813 000	813 000
Kehusehdotus yhteensä	20 048 000	20 048 000	20 048 000	20 048 000

Suomi osallistuu kansainväliseen siviilikriisinhallintaan tavoitteenaan ennaltaehkäistä ja edistää konfliktien ratkaisua sekä kohdealueiden kehitystä kohti oikeusvaltioperiaatteiden ja ihmisoikeuksien kunnioitusta, demokratiaa, hyvää hallintoa ja toimivaa kansalaisyhteiskuntaa. Siviilikriisinhallintatyö on viime vuosina laajentunut ja etenkin EU kehittää siviilikriisinhallinnan toimintatapoja ja vaikuttavuutta. Suomen erityinen osaaminen siviilikriisinhallinnassa ja tavoite vaikuttaa ennaltaehkäisevästi väkivaltaisten konfliktien syntymiseen edellyttää nykyisen

osallistumistason kasvattamista valtioneuvoston siviilikriisinhallintastrategiassa (2014) määritellylle kansallisen tavoitetasolle 150 asiantuntijaan.

Vuoden 2019 alusta voimaan tulleet muutokset siviilikriisinhallintalakiin tuovat uudistuksia kriisinhallintahenkilöstön palvelussuhteen ehtojen osalta. Lakiin on lisätty oikeus asunto-, koulutus- ja päivähoitokorvaukseen sihteeristökaupungeissa työskenteleville asiantuntijoille; kustannusvaikutuksen arvioidaan olevan vuositasolla enimmillään noin 700 000 euroa. Myös olosuhdekorvauksia on tarkistettu; olosuhdekorvausta maksetaan, jollei Euroopan unioni, kansainvälinen järjestö tai operaation toimeenpanija maksa päivärahaa tai muuta korvausta tai jollei sen maksama päiväraha tai muu korvaus ole riittävä. Olosuhdekorvauksen tarkistuksen kustannusvaikutuksen arvioidaan olevan 113 000 euroa (150 asiantuntijan vuositasolla). Lain toimeenpano edellyttää vastaavaa määrärahalisäystä momentille. Lähitulevaisuudessa on myös perusteltua tarkistaa siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden palkkoja ottaen huomioon, ettei palkantarkistuksia ole tehty vuoden 2011 jälkeen. Tarkistuksen kustannusvaikutuksia ei ole vielä määritely.

Edellä esitetyn perusteella ministeriön kehusehdotus on 20 048 000 euroa vuodessa vuosina 2019 - 2022.

Rauhanvälitys (24.10.22)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.10.22	2020	2021	2022	2023
Siirto mom. 24.10.21	500 000	500 000	500 000	500 000
Peruslaskelma yhteensä	500 000	500 000	500 000	500 000

Rauhanvälitys on Suomen ulkopoliittikan vahvistuva painopiste. Se ei määritelmällisesti ole osa sotilaallista tai siviilikriisinhallintaa, joten on luontevaa, että se myös talousarviossa esitetään erillisenä määrärahana eikä osana siviilikriisinhallintamäärärahoja kuten tähän asti. Samalla momentin käyttöperusteita voidaan tarkistaa rauhanvälitystä paremmin tukeviksi. Jatkoksin rauhanvälitykseen tulee voida käyttää myös muita rahoituslähteitä, jos ne soveltuvat käyttöperusteidensa puolesta. Tällaisia ovat esimerkiksi kehitysyhteistyömäärärahoista rahoitettavat pidempikestoiset maa- ja aluekohtaiset hankkeet.

Rauhanvälityksen avulla edistetään kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta ja sääntöperusteista kansainvälistä järjestelmää. Rauhanvälitys ulottuu konfliktinestosta vuoropuhelun kautta rauhanneuvotteluihin. Suomen tavoitteena on kehittää ja vahvistaa rauhanvälitystä keskeisenä välineenä maamme ulko- ja turvallisuuspolitiikan etujen ajamisessa. Käytännön työssä vaikuttavuus ja Suomen osaamista koskevan tunnettuuden lisääminen ovat olleet tähänastisen toiminnan keskeiset tulostavoitteet. Suomen rauhanvälitystoimintaan kohdistuu kasvava kysyntä, mikä edellyttää rauhanvälitystoiminnan ennakoimattomasta ja luottamuksellisesta luonteesta johtuen joustavasti käytettävissä olevien määrärahojen selkeämpää ja tavoitteellisempää hallintaa valtion talousarviossa.

Määrärahaa käytetään Suomen rauhanvälitykselle asetettujen tavoitteiden mukaisiin hankkeisiin ja menoihin, ml. ne maantieteelliset alueet ja tehtäväkokonaisuudet, joita ei voida kattaa muilta momenteilta. Määrärahaa käytetään myös rauhanvälityskapasiteetin vahvistamiseen, ml. rauhanvälityskoulutus, sekä muihin valtion kulutusmenoihin. Määrärahaa tulee voida käyttää myös rauhanvälityksen lyhytkestoisiin palkkausmenoihin. Toiminnan luonteesta johtuen

määrärahan tulee olla kaksivuotinen siirtomääräraha. Määrärahan tarkemmat käyttöperusteet määritellään talousarviovalmistelun yhteydessä.

Kehittämisehdotus

24.01.22	2020	2021	2022	2023
Peruslaskelma	500 000	500 000	500 000	500 000
Tasomuutos	1 500 000	1 500 000	2 500 000	2 500 000
Kehysehdotus yhteensä	2 000 000	2 000 000	3 000 000	3 000 000

Suomella on jo tähänastisen toiminnan ansiosta hyvä pohja lähteä edelleen kehittämään rauhanvälitystä. Maatamme arvostetaan luotettavana pohjoismaisiin arvoihin perustuvan sääntöpohjaisen maailmanjärjestyksen edistäjänä sekä tasa-arvoon ja kattavaan vuoropuheluun pyrkivänä rauhanvälityksen tukijana. Rauhanvälityksen edellyttämää varhaisten signaalien havaitsemista ja paikallisten toimijoiden identifioimista varten Suomen oma osaaminen ja alueiden tuntemus on tarpeen. Tiivis verkostoituminen kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa tukee rauhanvälityksen vaatimaa joustavuutta. Valtaosa Suomen konkreettisiin rauhanvälityshankkeisiin käyttämästä määrärahasta tulee nykyisin kehitysyhteistyövaroista. Koska rauhanvälitys poikkeaa luonteeltaan kehitysyhteistyöstä ja kriisinhallinnasta, on välttämätöntä selkeästi kasvattaa ulkopoliittiseen harkintaan perustuvaa rahoitusta.

Edellä esitetyn perusteella ministeriön kehusehdotus on 2 000 000 euroa vuodessa vuosina 2020 - 2021 ja 3 000 000 euroa vuodessa vuosina 2022 - 2023.

Kansainvälinen kehitysyhteistyö

Ulkoministeriön kehusehdotus pohjautuu valtioneuvoston kehyspäätökseen, jossa varsinaisen kehitysyhteistyön määräraha kasvaa hieman vuosina 2019 - 2022. Koska jo olemassa olevien sitoumusten ja tulevien tarpeiden täyttäminen Suomen kehitysyhteistyömäärärahojen nykykehystasolla on erittäin haasteellista, esitetään kehyspäätöksen tasoon nähden maltillista kasvua vuosille 2020 - 2022.

Hallitusohjelman pidemmän aikavälin tavoitteena on kehitysrahoituksen nostaminen YK:n tavoitteiden mukaiseen 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta (BKTL). Ulkoministeriö on identifioinut, että erityisesti ilmatorahoitukseen, Afrikkaan, Irakiin, Syyriaan, naisten ja tyttöjen oikeuksien ja aseman vahvistamiseen sekä opetussektorille on tarvetta lisärahoitukselle. Lisäksi on tarpeen lisätä myös humanitaarisen avun ja kansalaisjärjestöjen tuen määrärahaa.

Ulkoministeriön näkemyksen mukaan investointi- ja lainarahoitusta tulisi jatkaa myös tulevalle kehyskaudella.

Kehysehdotuksen mukainen julkisen kehitysavun osuus

Luvut milj. euroa	2020	2021	2022	2023
24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö	614,628	637,328	654,710	684,977
Muu ODA	424,309	424,309	424,309	424,309
ODA yhteensä	1 038,937	1 061,637	1 079,019	1 109,286
BKTL-osuus %	0,4114	0,4086	0,4030	0,4017
BKTL (VM:n ennuste 09/2018), vuosi 2023 laskettu vuosien 2019 - 2023 kasvulla, milj. euroa	252 527	259 803	267 737	276 151

Varsinainen kehitysyhteistyö (24.30.66)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.30.66	2020	2021	2022	2023
VN kehyspäättös	595 230 000	619 602 000	649 293 000	649 293 000
Turkin pakolaisavun koordinoituväline; Suomen kansallinen rahoitusosuus (TA2019)	4 228 000	2 510 000	2 472 000	1 945 000
Opetusalan erityisasiantuntija Suomen suurlähetystössä Kiovassa; siirto mom. 24.01.01 (LTA2018)	-67 000			
<i>Valtuus</i>	<i>322 800 000</i>	<i>322 800 000</i>	<i>322 800 000</i>	<i>322 800 000</i>
Peruslaskelma yhteensä	599 391 000	622 112 000	651 765 000	651 238 000

Kehittämisehdotus

Määrärahat

24.30.66	2020	2021	2022	2023
Peruslaskelma	599 391 000	622 112 000	651 765 000	651 238 000
Lisätarve	15 237 000	15 216 000	2 945 000	33 739 000
Peruslaskelma yhteensä	614 628 000	637 328 000	654 710 000	684 977 000

Kehittämisehdotuksen mukainen lisätarve on seurausta Afrikan kehityspankin 7. pääomakorotuksesta, YK:n uuden maakoordinaattorijärjestelmän rahoitustarpeesta, kehitysmääedustustojen nousevista turvakuluista sekä tällä hallituskaudella perustetun uuden PIF-luottoinstrumentin rahoitustarpeesta ja UNICEFin yleistuen minimitarpeen turvaamisesta sekä EU:n linjauksiin perustuvan Keski-Aasian maiden tukitoiminnan tarpeista. Lisäksi kehittämissuunnitelmassa on vuosien 2021 - 2023 osalta huomioitu tällä hetkellä ennakoitavissa oleva Syyrian ja Irakin tilanteiden vaikutus ODA-menoihin.

Vuoden 2023 määrärahataso

Ulkoministeriö lähtee kehyysehdotuksessaan siitä, että vuoden 2023 varsinaisen kehitysyhteistyön määräraha sidotaan julkisen kehitysyhteistyön vuoden 2022 bruttokansantulo-osuuden tasoon ODA/BKTL-tason säilyttämiseksi. Näin laskettuna vuoden 2023 varsinaisen

kehitysyhteistyön määrärahojen tulee olla 683 032 000 euroa, jotta saavutetaan valtioneuvoston kehyspäätöksen vuoden 2022 mukainen BKTL-osuus 0,4010 %. Tähän lisäksi vielä vuoden 2023 Suomen maksuosuus Turkin pakolaisavun koordinoitavalle (Refugee Facility for Turkey) eli 1 945 000 euroa, jolloin määrärahojen tulee olla 684 977 000 euroa vuonna 2023.

Myöntö- ja sopimusvaltuudet

Valtuus	2020	2021	2022	2023
Kehysehdotus	614 628 000	637 328 000	654 710 000	684 977 000
Sidottu valtuuksilla ml. nyt esitetyt valtuudet	468 125 000 (76 %)	429 277 000 (67 %)	427 054 000 (65 %)	400 747 000 (59 %)
Kehyskauden valtuussuunnitelma	326 351 000	322 800 000	322 800 000	322 800 000
<i>Valtuusehdotus</i>	<i>326 351 000</i>	<i>322 800 000</i>	<i>322 800 000</i>	<i>322 800 000</i>

Kehitysyhteistyössä valtuuksien käytöllä parannetaan rahoituksen ennakoitavuutta, ja vähennetään hallinnollista työtä monivuotisten päätösten avulla. Valtuuksista aiheutuvat menot ajoittuvat usealle vuodelle esim. kansainvälisten kehitysrahoituslaitosten kohdalla menot jakautuvat 6 - 9 vuodelle. Korko- ja investointituki-instrumentin osalta käyttöaika on tätäkin pidempi. Maa- ja aluekohtaisessa kehitysyhteistyössä sykli on lyhyempi. Valtuudet ovat maa- ja aluekohtaisessa kehitysyhteistyössä välttämätön edellytys keskipitkän aikavälin (4 - 5 vuotta) sitoumusten tekemiselle. Kansalaisjärjestöyhteistyövaltuudet vaihtelevat merkittävästi vuosittain riippuen kunkin vuoden hakukierroksista. Uuden investointituki-instrumentin alkuvaiheessa maksatuksia syntyi ennakoituja valtuuksia hitaammin, mutta kysyntä on tällä hetkellä voimakasta ja hankkeita on käynnistymässä paljon.

Vuoden 2020 valtuudet ylittävät kehyspäätöksen tason 3 551 000 eurolla, koska momentin valtuustarve on tarkentunut kehysehdotuksen valmistelun aikana. Tässä kehysehdotuksessa varsinaisen kehitysyhteistyön valtuuksista ja voimassa olevista päätöksistä aiheutuvista menoista jää vuotuisen määräraha-kehukseen riittävä vähintään 20 % sitomattomien määrärahojen osuus. Vuotuinen sitomisaste ei nouse yli 80 prosentin. Valtuusesitys ei myöskään linjaa tulevien vuosien käyttösuunnitelmakohtaista jakoa, vaan se pohjautuu tämän hetkiseen tarpeeseen.

Edellisen perusteella myöntö- ja sopimusvaltuuksia arvioidaan tarvittavan 326 351 000 euroa vuonna 2020 ja 322 800 000 euroa vuodessa vuosina 2021 - 2023.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2019 määrärahoja arvioidaan siirtyvän 65 milj. euroa. Siirtyvistä eristä arvioidaan olevan varainmyöntöpäätöksillä sidottua noin 55 milj. euroa (sitomatonta noin 10 milj. euroa).

Edellä esitetyn perusteella ministeriön kehysehdotus on 614 628 000 euroa vuonna 2020, 637 328 000 euroa vuonna 2021, 654 710 000 euroa vuonna 2022 ja 684 977 000 euroa vuonna 2023. Momentille esitetään myöntö- ja sopimusvaltuuksia 326 351 000 euroa vuonna 2020 ja 322 800 000 euroa vuodessa vuosina 2021 - 2023.

Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (24.30.88)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.30.88	2020	2021	2022	2023
VN kehyspääätös	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Peruslaskelma yhteensä	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000

Määrärahaa saa käyttää Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) uusien osakkeiden merkitsemisestä valtiolle aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset (24.30.89)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.30.89	2020	2021	2022	2023
VN kehyspääätös	130 000 000	130 000 000	130 000 000	130 000 000
<i>Valtuus (TA2019)</i>	<i>130 000 000</i>	<i>130 000 000</i>	<i>130 000 000</i>	<i>130 000 000</i>
Peruslaskelma yhteensä	130 000 000	130 000 000	130 000 000	130 000 000

Määrärahaa saa käyttää finanssisijoituksiin ja lainainstrumentteihin osana Suomen kehitysyhteistyötä. Määrärahaa on tarkoitus käyttää kohteisiin, jotka kansantalouden tilinpidossa eivät lisää valtiontalouden alijäämää ja joilla on palaumaodote.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2019 määrärahoja arvioidaan siirtyvän 192 miljoonaa euroa, josta sitomattoman määrärahan osuus on 130 miljoonaa euroa.

Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot

Eräät valtionavut (24.90.50)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.90.50	2020	2021	2022	2023
VN kehyspääätös	1 341 000	1 341 000	1 341 000	1 341 000
Peruslaskelma yhteensä	1 341 000	1 341 000	1 341 000	1 341 000

Momentin määrärahaa käytetään valtionavustusten maksamiseen ulkoministeriön toimialaan liittyville järjestöille. Momentilta myönnettäviin valtionavustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

Kehittämissuositus

24.90.50	2020	2021	2022	2023
Peruslaskelma	1 341 000	1 341 000	1 341 000	1 341 000
Tasomuutos	200 000	200 000	200 000	200 000
Kehysehdotus yhteensä	1 541 000	1 541 000	1 541 000	1 541 000

Kansainvälisessä politiikassa toimijoina ovat valtioiden lisäksi entistä enemmän paitsi yritykset, myös kansalaisyhteiskunta. Suomen ulkopoliittikan kentällä tämä on näkynyt etenkin kehitysyhteistyössä ja ihmisoikeuksien edistämisessä, mutta kasvavassa määrin myös muussa ulko- ja turvallisuuspolitiikassa.

Kansalaisjärjestöt ovat itsenäisiä ja vastuullisia toimijoita, joiden toiminta täydentää valtionhallinnon työtä esimerkiksi ulottamalla keskustelun ulkopoliittisista aiheista eri tavoin kansalaisten ja yksityissektorin ulottuville. Kansalaisjärjestöt pystyvät myös toimimaan tietyillä osa-alueilla, mm. rauhanvälitys, konfliktinehkäisy, ihmisoikeudet, usein nopeammin ja joustavammin kuin valtionhallinto. Kansalaisjärjestöt ovat myös ottaneet aktiivisen roolin sääntöpohjaisen kansainvälisen yhteistyön tukemisessa (esimerkiksi ihmisoikeudet, ilmastotavoitteet, humanitaarisen oikeuden tunnetuksi tekeminen). Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon mukaan yhteistyötä kansalaisjärjestöjen kanssa on välttämätöntä tiivistää. Järjestöillä on kapasiteettia toimeenpanna kriteerien mukaista toimintaa nykyistä laajemmassakin mittakaavassa.

Edellä esitetyn perusteella ministeriön kehysuositus on 1 500 000 euroa vuodessa vuosina 2020 - 2023.

Hädänalaisten avustaminen (24.90.51)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.90.51	2020	2021	2022	2023
VN kehyspäätös	45 000	45 000	45 000	45 000
Peruslaskelma yhteensä	45 000	45 000	45 000	45 000

Momentin määrärahaa käytetään konsulipalvelulain (498/1999, muut. 204/2000, muut. 421/2014, muut. 970/2014, muut. 896/2015, muut. 204/2018) mukaan hädänalaisessa asemassa olevien henkilöiden kotiuttamisesta ja avustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (24.90.66)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.90.66	2020	2021	2022	2023
VN kehyspäättös	86 304 000	86 565 000	86 843 000	86 843 000
Maksuosuus Pohjoismaisen ministerineuvoston talousarvioon	347 000	347 000	347 000	347 000
Maksuosuus YK:n talousarvioon	424 000	424 000	424 000	424 000
Maksuosuus YK:n rauhanturvajoukoille	68 000	68 000	68 000	68 000
OECD:n jäsenmaksu	-74 000	-79 000	-148 000	271 000
Maksuosuus ihmisoikeusvaltuutetun toimistolle (UNHCHR)				
Muutokset muihin jäsenmaksuihin, ml. WTO, ja rahoitusosuuksiin	100 000	100 000	100 000	100 000
Valuuttakurssitappiot	830 000	830 000	830 000	830 000
	1 395 000	1 398 000	1 464 000	1 340 000
Peruslaskelma yhteensä	89 394 000	89 653 000	89 928 000	90 223 000

Muutokset jäsenmaksuihin ja rahoitusosuuksiin

Peruslaskelma perustuu kehusehdotuksen laadinnan yhteydessä tarkistettuihin arvioihin Suomen maksuosuuksiin kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuista ja rahoitusosuuksista. Yllä olevassa taulukossa esitetään nämä muutokset vuositasolla verrattuna valtioneuvoston kehyspäättökseen.

Suomen maksuosuus YK:n sääntömääräisistä budjeteista vuosina 2016 - 2018 on 0,456 %. Samaa maksuosuuksien jakoavainta on käytetty arvioitaessa myös vuosien 2019 - 2023 Suomen maksuosuuksia YK:n talousarvioon ja rauhanturvajoukoille. Kehusehdotuksen laadinnan yhteydessä on myös tarkistettu uusimpien käytössä olevien tietojen pohjalta Suomen maksuosuus YK:n rauhanturvajoukoille.

Pohjoismaiden ministerineuvoston Suomen maksuosuus määräytyy yhteisesti sovitun kaavan mukaan, joka pohjautuu valtioiden BKT:oon kahden viimeisen todennetun kansantalouden tilinpitovuoden mukaan. Maksua korjataan tasausmaksulla, joka pohjautuu pohjoismaiden valtiosopimukseen pääsystä korkeampaan koulutukseen. Sopimuksen mukaan maksetaan korvaus 75 %:sta siitä opiskelijoiden määrästä, joka saa opintotukea korkeampaa koulutusta varten maasta, jossa opiskelija asuu. Järjestely turvaa käytännössä koulutuspaikkoja muissa pohjoismaissa suomalaisille, ja nimenomaan suhteessa niihin opiskelupaikkoihin, joita vastavuoroisesti muiden pohjoismaiden opiskelijat hyödyntävät Suomessa. Edellisen perusteella Suomen maksuosuuden Pohjoismaiden ministerineuvostoon arvioidaan nousevan 26,4 milj. euroon.

OECD:ssa on vuodesta 2003 alkaen noudatettu kaksivuotista työohjelmointia ja budjetointia kuten myös sisältötyön jälkievaluointia. Vuoden 2008 ministerikokouksessa sovittiin järjestön jäsenmaksun osalta kaikille samansuuruinen perusmaksu heijastamaan kunkin maan aiheuttamia keskimääräisiä kustannuksia yhteisistä suoritteista, ja jäännösosa määräytyy edelleen kansantalouden maksukykyä ilmentävän kolmen viimeisen vuoden BKT:n keskiarvon perusteella pienin korjauksin. Ulkoministeriö vastaa Suomen osalta OECD:n kaikille jäsenmaille yhteisistä yleiskuluista ja sisältötöistä. Edellisen perusteella ulkoministeriö on arvioinut OECD:n

jäsenmaksun vuosiksi 2020 - 2023 ja esittänyt peruslaskelmassa muutokset verrattuna valtioneuvoston kehyspäätökseen.

WTO:n jäsenmaksuosuudet määräytyvät sen mukaan, mitkä ovat jäsenten osuudet maailmankaupasta (tavara- ja palvelukauppa, teollisoikeudet). Suomen osuus maailmankaupasta on pysynyt kohtalaisen vakiona, mutta järjestön budjetti on vuosittain kasvanut jonkin verran. Vuosille 2020 - 2023 esitetään varautumista noin 2 %:n vuotuisiin korotuksiin. Peruslaskelmassa on tarkistettu korotusten aiheuttamat määrärahatarpeet vuosina 2020 - 2023 verrattuna valtioneuvoston kehyspäätökseen.

Muiden jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien osalta määrärahatarpeet on arvioitu parhaan käytössä olevan tiedon pohjalta. Tässä kehusehdotuksessa on peruslaskelmaan koottu Suomen maksuosuudet musta hiili -hankkeisiin yhdeksi kokonaisuudeksi vuonna 2018 tehtyjen rahoituspäätösten pohjalta. Jäsenmaksut ja rahoitusosuudet muuttuvat vuosittain ja ne tarkistetaan seuraavan kerran vuoden 2020 talousarvion laadinnan yhteydessä.

Valuuttakurssivoitot

Kurssimuutokset vaikuttavat huomattavasti momentin määrärahatarpeeseen, sillä maksujen kokonaissummasta noin 50 % on US-dollaripohjaisia. Euron heikennyttyä edelliseen kehyspäätökseen verrattuna on kurssitappioiden aiheuttama lisämäärärahatarve noin 1,4 milj. euroa vuosittain.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2019 arvioidaan siirtyvän noin 30,9 milj. euroa vuoden 2018 määrärahoista.

Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (24.90.68)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.90.68	2020	2021	2022	2023
VN kehyspäätös	1 600 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000
Tasomuutos (TA2019)	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Peruslaskelma yhteensä	3 400 000	3 400 000	3 400 000	3 400 000

Momentin määrärahaa käytetään Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen monenvälisiin hankkeisiin sekä pohjoisen ulottuvuuden politiikkaa ja hallituksen Venäjä-politiikan toimeenpanoa tukeviin hankkeisiin.

Määrärahalla edistetään Suomen kansallisia tavoitteita Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyössä sekä vahvistetaan Suomen asemaa arktisena toimijana. Tavoitteena on edistää kansainvälisen rahoituksen ohjautumista Suomelle tärkeisiin hankkeisiin.

Kehittämisehdotus

24.90.68	2020	2021	2022	2023
Peruslaskelma	3 400 000	3 400 000	3 400 000	3 400 000
Tasomuutos	600 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000
Kehusehdotus yhteensä	4 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000

Alueellisen yhteistyön merkitys korostuu nykyisessä kiristyneessä kansainvälisessä tilanteessa. Suomelle tämä yhteistyö on tärkeä keino edistää lähialueiden vakautta ja turvallisuutta, kestäväää kehitystä ja taloudellisia toimintamahdollisuuksia. Keskeisiä yhteistyömekanismeja ovat pohjoiset alueneuvostot (Arktinen neuvosto, Barentsin euroarktinen neuvosto ja Itämeren valtioiden neuvosto) sekä pohjoisen ulottuvuuden kumppanuudet. Yhteistyö myötävaikuttaa konkreettisesti Suomen ja lähialueiden turvallisuuteen ja hyvinvointiin, ympäristön tilaan, ilmastolle haitallisten päästöjen vähentämiseen, ihmisten terveyteen sekä taloudellisiin toimintamahdollisuuksiin. Suomen tulee voida sitoutua yhteistyöhön pitkäjänteisesti, mikä edellyttää myös riittäviä taloudellisia resursseja pitämällä aikavälillä. Alueellinen yhteistyö tarjoaa myös toimivan foorumin tehdä käytännönläheistä yhteistyötä Venäjän kanssa omien intressiemme pohjalta EU:n pakotepolitiikan ja valikoivan kanssakäymisen periaatteiden mukaisesti.

Suomen osallistumista monenkeskiseen alueelliseen yhteistyöhön ohjaavat Suomen arktisen strategian, Suomen Itämeren alueen strategian, Euroopan unionin Itämeren alueen strategian, Euroopan unionin arktisen politiikan ja pohjoisen ulottuvuuden politiikan tavoitteet. Alueellinen yhteistyö perustuu yhteisrahoitukseen ja on tärkeää, että Suomella on tätä varten muiden pohjoismaiden tavoin riittävä kansallinen instrumentti. Tehokas vaikuttaminen edellyttää vahvaa omaa panostusta. Kansallisen instrumentin avulla voidaan myös edesauttaa muun kansainvälisen ja EU-rahoituksen saamista Suomelle tärkeisiin hankkeisiin ja pohjoisen ulottuvuuden politiikan toimeenpanoon.

Itämeren, Barentsin ja arktisen yhteistyön rahoitus (IBA) toimii pääasiallisena kansallisena instrumenttina Suomen osallistumiselle alueellisen yhteistyön käytännön hankkeisiin. Keskeisiä toimialoja ovat mm. ympäristönsuojelu ja ilmastonmuutos, ml. musta hiili, jätehuolto ja kiertotalous, digitaaliset palvelut ja älyliikenne, meteorologinen yhteistyö, turvallisuus- ja pelastusyhteistyö, ml. metsäpalot ja meriturvallisuus, koulutus ja terveys. IBA:sta rahoitetaan ministeriöiden esityksestä kansallisesti merkittäviä hankkeita, joiden avulla edistetään Suomen poliittisten tavoitteiden toimeenpanoa käytännössä, tehdään tunnetuksi suomalaista osaamista sekä kehitetään liiketoimintamahdollisuuksia ja kansainvälisiä verkostoja. Yhteistyö hyödyttää koko Suomen valtionhallintoa ja edistää ulkoministeriön strategisten tavoitteiden toimeenpanoa.

IBA-rahoituksella tuetaan Suomen puheenjohtajuuksia ja niihin valmistautumista alueneuvostoissa ja sektorikohtaisia puheenjohtajuuksia alueellisen yhteistyön eri foorumeilla; kehyskaudella mm. BEAC-puheenjohtajuus 2021 - 2023, HELCOM-puheenjohtajuus 2018-2020. Tärkeätä on jatkaa panostusta Suomen Arktisen neuvoston puheenjohtajuuskaudella nostettuja kärkiteemoja, kuten mustan hiilen päästöjen vähentämistä edistävään hankeyhteistyöhön.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2018 määrärahaa arvioidaan siirtyvän ulkoministeriön kirjanpidossa 0,3 milj. euroa.

Edellä esitetyn perusteella momentille 24.90.68 Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö esitetään 4 000 000 euroa vuonna 2020 ja 5 000 000 euroa vuodessa vuosina 2021 - 2023.

Kurssivaihtelut (24.90.95)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2020 - 2023:

24.90.95	2020	2021	2022	2023
VN kehyspäättös	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Peruslaskelma yhteensä	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

Momentin määrärahaa käytetään valtiolla käytössä olevien taloushallinnon tietojärjestelmien valuuttatietojen ja pankkien virallisten päivänkurssien välisten laskennallisten kurssierojen kattamiseen ja muiden valuuttamääräisten ulkomaisten maksujen laskennallisten kurssierojen kattamiseen.